

D. Babos Zsuzsánna: Recenzió – Képességek a sikeres mindennapokért

A kötet további célja készséghiányos csoportok szocializációjának támogatása közösségi tanulás révén, részben a munkaerőpiaci készségek erősítésével, részben eltérő tanulási környezetben történő aktivitásuk növelésével.

A kötet szerzői (Barnáné Pintér Gizella, Fürstal Csenge, Gratzl Tünde, Kővágóné Szabó Enikő, Richter Ingrid, Surman Pál, Szekeres Tünde) és lektorai (Csordás Izabella, Kraiciné Szokoly Mária, Krekó Marianna, Reich Lilla) szemléletüket tekintve azt képviselik, hogy a felnőttképzés, a munkaerőpiac és a minőségi életvitel kéz a kézben jár. A felnőttek képzése, nemcsak a munkaerőpiaci eredményességük tekintetében, hanem a minőségi életvitel eléréséhez is létfontosságú.

Az Európai Unió ajánlása szerint az alacsony szintű készségekkel, tudással és kompetenciákkal rendelkező felnőttek számára olyan lehetőségeket kell kínálni, amelyek egyéni igényeiknek megfelelően lehetővé teszik számukra az írástudás, a számtantudás és a digitális kompetenciák minimális szintjének elsajátítását illetve a munkaerőpiac szempontjából releváns, a társadalom életében való aktív részvételt lehetővé tevő, szélesebb körű készségek, tudás és kompetenciák megszerzését (A TANÁCS AJÁNLÁSA 2016/C 484/01). A kötet éppen ezért igyekszik ezen uniós elvárásnak is oly módon megfelelni, hogy a hét különböző témakör során a felnőtt tanulóknak legyen lehetősége ezen készségek gyakorlására, így a szövegértés, a számolási, és a digitális kompetenciák alkalmazására a különböző feladatmegoldások során.

A szakmai kötet továbbá figyelembe veszi azt az uniós ajánlást (A TANÁCS AJÁNLÁSA 2016/C 484/01) is, mely szerint támogatni kell a kompetenciafejlesztési pályák megvalósításában részt vevő személyzet folyamatos szakmai fejlesztését, különösen a szakképzett oktatókét. Ezért a kötetben kifejezetten a felnőttoktatók számára olyan módszertani ajánlásokat, megjegyzéseket fogalmaztak meg, amelyek támogatják a felnőttek tanítási – tanulási folyamatában részt vevők andragógiai felkészültségét.

A tananyagok csoportosításánál a munkaerő-piaci és az azt támogató (pénzügyi ismeretek, médiaműveltség) tématerületek mellett a minőségi életvitelhez szükséges alapvető ismeretanyagok is megjelennek úgy, mint az érzelmi műveltség területén az egymással való kapcsolattartás vagy az egészséges táplálkozás alapvető szabályai. Nem utolsósorban a saját környezetünk védelméért és fenntartásáért tett egyéni lehetőségeink felsorakoztatása, mint például a biohulladék kezelése. A kötet tartalomjegyzéke önmagában olyan hívószavakat képvisel (*Hogyan válasszak bankot?; A pénzére vigyáz. És az adataira?; Ügyfélkapu; Netikett: Jelenlét a Facebookon – tényleg láthatatlan vagy?*), amelyek önmagukban felkelthetik azon felnőttek és/vagy fiatal felnőttek érdeklődését, akik valamely tématerületen hiányosságot éreznek ismereteikben és/vagy elszereznének indulni a mindennapokhoz szükséges aktuális képességeik felzárkóztatásában.

A kötet számításba veszi a felnőtt tanulók előzetes tudását a bevont hét ismeretkör feldolgozásába, ezért a szerzők a ráhangoló kérdésekkel megcélozzák a rejtőző informális tudást előhívni, amelyre építkezve további, az adott témakörben releváns gyakorlati feladatokkal kívánják kompetenciáikat fejleszteni.

A fogalomtárral egyrészt pótolják, másrészt összesítik azt az alapvető fogalomkészletet, amely a hét témakör során előfordult a szöveges ismertetőkből.

A szakmai kötet szerkesztésében mind a hét témakörnél ugyanaz a struktúra jelenik meg a felnőtt tanuló előtt, vagyis választ kap az alábbi kérdésekre:

- Miről fog szólni a fejezet?
- Milyen kérdésekre fog választ adni a fejezet?
- Mire hasznosítható a gyakorlatban a fejezet?

Ezt követően kiemelik a legfontosabb kulcsszavakat; a felnőtt tanuló választ kap előre arra a kérdésre, hogy mire eljut az adott fejezetnek a végére, mire lesz képes. A szöveges ismertetőket mindig váltja egy képi vagy videós összefoglaló, majd a gyakorlati feladat(ok) következnek, amelyekben lehetőség nyílik, hogy a tanuló csoport a minta példa nyomán saját magára szabott feladatot tervezzen meg, és végezzen el. Így a javasolt szakmai tartalmak alkalmazása függetlenné válik a résztvevő szakmai ismereteitől, a korától, csupán a mindennapi életben szerzett jártasságai, valamint a szakmai anyag információi segítségével tudja saját életére vonatkozóan alkalmazni az új ismereteket, és készség szintjén beépíteni önmaga számára.

A szakmai anyagok lehetőséget biztosítanak a felnőtt tanulónak önellenőrző kérdések megválaszolására, amely szintén támogatásként szolgál az új készségek elmélyítésére, valamint az önálló tanulás keretein belül a saját tudás ellenőrzésére. Mivel a felnőttek tanulásának egyik jellemzője „az itt és most” elv használata, ezért célzottan beépítettek olyan elemeket (Otthoni feladat; Tudj meg többet), amely azonnali plusz információhoz juttathatja a felnőtt tanulót, ha ismereteit bővíteni szeretné a kurzus keretein kívül.

A szakmai kötet tartalmi egységeinek tanulmányozása nem csak formális oktatási környezetben, hanem önálló tanulási lehetőségként is felhasználható. Ajánlom nem csak felnőtt tanulóknak, hanem felnőtt oktatóknak egyaránt, akik főként alacsony iskolázottságúak képzésénél, bármely felnőttoktatási környezetbe beépíthetik e kötet tudásanyagát, készségszintű feladatainak megoldását.

A szakmai kötet elérhető és letölthető a <https://kepesleszek.hu> oldalon.

[1] „Felnőttkori tanulás európai cselekvési tervének bevezetése a megújult prioritások alapján – a Nemzeti Koordinátorok támogatásával” című 101051451 azonosító számú AL Agenda Hungary pályázat.